

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

03 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir

Judecătorii - Toma Nadejda și Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocații Cojocar Dorin și Diaconov Vladimir în numele inculpatei, și de către inculpata Petrașco Natalia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2020 și a sentinței Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) din 27 aprilie 2020, în cauza penală în privința lui

Petrașco Natalia XXXXX, născută la XXXXX, originară din s. XXXXX, r-nul XXXXX și domiciliată în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 10.02.2020 – 27.04.2020;

Instanța de apel: 17.06.2020 - 16.09.2020

Instanța de recurs: 08.12.2020 – 03.03.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) din 27 aprilie 2020, Petrașco Natalia XXXXX, *cauza fiind examinată pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, la 10 (zece) ani închisoare, cu executare în penitenciar pentru femei.

Conform art. 85 alin. (1) Codul penal, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată prin prezenta sentință, s-a adăugat parțial, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Călărași din 10 februarie 2016, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 12 (doisprezece) ani închisoare, cu executare în penitenciar pentru femei.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea de la Petrașco Natalia, în beneficiul lui Stratan Ion XXXXX, prejudiciului material în sumă de 31 960 (treizeci și unu mii nouă sute șaiszeci) lei și prejudiciului moral în sumă de 100 000 (una sută mii) lei, în total, suma de 131 960 lei (una sută

treizeci și unu mii nouă sute șaiszeci) lei.

A fost dispusă trecerea în contul statului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare, în sumă totală de 5 754 (cinci mii șapte sute cincizeci și patru) lei.

2. În sentință, prima instanță a constatat că:

Petrașco Natalia, la data de 01.01.2020, în jurul orei 19:30, aflându-se la domiciliul său, situat în sat. XXXXX, r-nul XXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, a inițiat o ceartă cu concubinul său, Stratan Petru XXXXX, a.n. XXXXX, și, acționînd cu intenție directă, conștientizînd pericolul social al acțiunilor sale ilegale, avînd asupra sa un cuțit de bucătărie, urmărind scopul de omor, în vederea realizării scopului său infracțional, s-a apropiat de ultimul și profitînd de faptul că acesta se afla în stare de ebrietate alcoolică gravă, i-a aplicat lui Stratan Petru o lovitură cu cuțitul în regiunea toracelui, prin ce i-a provocat o plagă înțepat-tăiată a toracelui cu lezarea plămînelui drept și inimii, urmate de o hemoragie internă, cauzîndu-i vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în rezultatul cărora, la scurt timp, a decedat.

Acțiunile lui Petrașco Natalia au fost încadrate în baza art.145 alin.(2) lit.e¹) Cod penal – *omorul unei persoane săvârșit asupra unui membru de familie*.

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, au declarat apeluri:

3.1. Procurorul în Procuratura raionului Călărași, Șlicari Eugeniu, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri noi potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie încasate de la inculpata Petrașco Natalia cheltuielile judiciare în sumă totală de 5754 (cinci mii șapte sute cincizeci și patru).

În motivarea apelului, procurorul a menționat că:

- cheltuielile judiciare în cuantum de 5 754 lei s-au format în rezultatul efectuării, la etapa de urmărire penală, a expertizei judiciare medico-legală a cadavrului Stratan Petru nr. 202012C0001 din 22.01.2020, precum și a expertizei judiciare (psihiatrică) a învinuitei Natalia Petrașco nr. 202035A0023 din 29.01.2020;

- nu este de acord cu decizia instanței privind trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului, deoarece în alin. (1) art. 227 Codul de procedură penală este expusă doar noțiunea de cheltuieli judiciare, iar art. 229 alin. (1) din același Cod prevede că, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului;

- instanța de fond nu și-a argumentat soluția de trecere în contul statului a cheltuielilor respective, și de ce nu a fost dispusă încasarea acestora de la inculpată;

-argumentul instanței precum că, cheltuielile judiciare urmează a fi trecute în contul statului ținînd cont de obligația statului reprezentat de organul de urmărire penală privind îndeplinirea acțiunilor procedurale penale necesare pentru realizarea scopului procesului penal și stabilirea adevărului în procesul penal - nu este plauzibil, în situația în care contravine normei

legale indicate supra - art. 228 alin.(5) Cod de procedură penală și, urmau totuși a fi încasate de la inculpată pentru a fi recuperate cheltuielile suportate de către instituțiile medicale la efectuarea expertizelor judiciare în cauză, luând în considerație mărimea acestor cheltuieli, circumstanțele excepționale ale cazului dat, personalitatea inculpatei și situația ei materială, precum și caracterul infracțiunii de care a fost recunoscută vinovată inculpata Petrașco Natalia.

3.2. Avocatul Diaconov Vladimir în numele inculpatei Petrașco Natalia, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- să fie admisă cererea depusă de avocatul Diaconov Vladimir la 25.02.2020, dar care nu a fost examinată de către prima instanță;

- să fie constatat că procurorul în Procuratura raionului Călărași, Șlicari Eugeniu, la înmânarea rechizitoriului inculpatei Petrașco Natalia, a încălcat grav prevederile art. art. 67, 69, 296 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, și anume, la data de 10.02.2020, acuzatorul de stat i-a înmânat rechizitoriul inculpatei Petrașco Natalia care se afla în IDP al IP Călărași, fără a-l informa pe avocatul Diaconov Vladimir ca să participe și el ca apărător, după cum prevede legislația în vigoare, îngrădindu-i clientului său dreptul la apărare, excluzându-l ilegal ca apărător al acesteia și privându-l de dreptul de a-i explica clientului dreptul de a depune referință, despre faptul înmânării rechizitoriului a aflat deja când a recepționat citația pentru ședința de judecată, ce urma a se desfășura în incinta Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași).

3.3. Avocatul Cojocaru Dorin în interesele inculpatei Petrașco Natalia, prin care a solicitat admiterea apelului cu casarea parțială a sentinței în partea încasării cheltuielilor de înmormântare, în sumă totală de 31 960 lei.

În motivarea cerințelor, avocatul Cojocaru Dorin a enunțat următoarele:

- instanța de fond eronat a ajuns la concluzia de a încasa din contul inculpatei în beneficiul lui Stratan Ion prejudiciul material în sumă de 31 960 lei, ca fiind echitabilă cheltuielilor suportate pentru înmormântarea victimei Stratan Petru;

- succesorul victimei, Stratan Ion, nu a probat, prin careva înscrisuri, anexate la materialele cauzei, prejudiciul material solicitat, în sumă de 53 260 lei, iar ca urmare nici instanța de judecată nu și-a motivat decizia sa de acordare, cu titlu de cheltuieli de înmormântare, a sumei de 31 960 lei.

3.4. Inculpata Petrașco Natalia, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, din motiv că se căiește de cele comise.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2020, apelurile declarate de către avocații Diaconov Vladimir, Cojocaru Dorin în numele inculpatei Petrașco Natalia, și de către inculpată, au

fost respinse, ca nefondate, iar apelul procurorului, a fost admis, cu casarea parțială a sentinței, și pronunțată, în această latură, o nouă hotărâre, prin care s-a dispus încasarea, din contul inculpatei Petrașco Natalia în beneficiul statului a sumei de 5 754 (cinci mii șapte sute cincizeci și patru) lei, pentru efectuarea expertizelor judiciare.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute, fără modificări.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, instanța de fond, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatei Petrașco Natalia o încadrare juridică corespunzătoare în baza art. 145 alin. (2), lit. e¹) Cod penal, adică omorul unei persoane săvârșit asupra unui membru de familie, sentința primei instanțe nefiind contestată în această parte, de către părțile la proces.

4.2. Cu referire la apelul declarat de procurorul în Procuratura raionului Călărași, Șlicari Eugeniu, instanța de apel a reținut că sentința a fost contestată doar în partea soluționării chestiunii privind încasarea cheltuielilor de judecată, prin care s-a solicitat încasarea de la inculpata Petrașco Natalia în contul statului a acestora, în sumă totală de 5 754 lei - cheltuieli suportate de stat pentru efectuarea expertizei judiciare medico-legală nr. 202012C0001 din 22.01.2020, precum și a expertizei judiciare (psihiatrică) nr.202035A0023 din 29.01.2020.

Astfel, prin sentință, prima instanță a trecut în contul statului cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizelor judiciare în mărime de 5 754 lei, indicând că „este sarcina pozitivă a statului de a demonstra vinovăția persoanei prin toate mijloacele probatorii prevăzute de lege”.

În acest sens, instanța de apel a constatat că, în prezenta cauză penală au fost suportate cheltuieli judiciare în sumă de 5 754 lei, pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară, și anume: raportul de expertiză judiciară medico-legală nr. 202012C0001 din 22.01.2020 – 4 548 lei; raportul de expertiză judiciară (psihiatrică) nr. 202035A0023 din 29.01.2020) – 1 078 lei.

În continuare, instanța de apel a subliniat că urmărirea și judecarea unei cauze penale ocazională efectuarea de cheltuieli pentru întocmirea și transmiterea actelor de procedură, pentru administrarea probelor și conservarea mijloacelor materiale de probă, cu retribuirea apărătorilor, precum și cu orice alte cheltuieli necesare normalei desfășurări a procesului penal. În cheltuielile ocazionate de administrarea probelor se includ și sumele pentru retribuția cuvenită experților și interpreților pentru serviciul care l-au adus justiției. Spre deosebire de procesul civil, unde sumele necesare acestor cheltuieli sunt avansate de către reclamant, prin plata taxei de timbru, la introducerea acțiunii, în cauzele penale, în care activitatea judiciară se desfășoară din oficiu, sumele necesare cheltuielilor de urmărire sau de judecată sunt avansate, de regulă, de stat, prin organul judiciar în fața căruia

se află cauza penală. Efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o; ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională. deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat. Astfel, obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală; întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli; de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

În consecință, instanța de apel a considerat eronată concluzia primei instanțe referitor la faptul că cheltuielile de judecată suportate în prezenta cauză penală urmează a fi trecute în contul statului, iar solicitarea acuzatorului de stat referitor la încasarea din contul inculpatei Petrașco Natalia a cheltuielilor judiciare în sumă de 5 754 lei, pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară este neîntemeiată, or, în conformitate alin. (1) art. 229 Cod procedură penală, cheltuielile judiciare urmează a fi suportate de condamnat, iar în cazul dispunerii trecerii acestora în contul statului instanța urmează să-și motiveze în acest sens soluția.

4.3. Cu referire la apelurile declarate de către avocatul Diaconov Vladimir în numele inculpatei Petrașco Natalia și de către inculpată, instanța de apel a menționat că din materialele cauzei penale, s-a constatat că, la înmânarea copiei de pe rechizitoriu învinuitei Petrașco Natalia, acuzatorul de stat a respectat pe deplin prevederile art. 296 alin. (5) Cod procedură penală, or, ultimei i s-a înmânat sub recipisă copia de pe rechizitoriu. Totodată, instanța de apel a reținut că prevederile art. 296 Cod procedură penală, nu reglementează expres faptul că înmânarea copiei de pe rechizitoriu are loc doar cu participarea obligatorie a avocatului. Mai mult, potrivit art. 69 alin. (1) pct. 6) Cod procedură penală, participarea apărătorului la procesul penal este obligatorie în cazul în care: bănuitului, învinuitului, inculpatului i se incriminează o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă, ceea ce la caz a fost garantat inculpatei Petrașco Natalia, care a fost asistată pe parcursul urmăririi penale de către avocatul-Diaconov Vladimir (mandatul cu seria MA, nr. 1224004 din 01.01.2020).

La fel, instanța de apel a respins argumentele avocatului Diaconov Vladimir precum că inculpatei Petrașco Natalia i s-a îngerădit dreptul la apărare și de a se expune asupra rechizitoriului, de a depune referință la rechizitoriu, or, în conformitate cu alin. (6) art. 296 Cod procedură penală, învinuitul *poate* prezenta, în scris, referință la rechizitoriu, care se anexează la dosar, în sensul

dat, legiuitorul nu a prevăzut un termen în care să fie depusă referință (termen de decădere), ceea ce presupune faptul că la caz, atât inculpata Petrașco Natalia, cât și avocatul acesteia Diaconov Vladimir erau în drept să depună referință la rechizitoriu, inclusiv la examinarea cauzei penale în instanța de fond.

În rezultat, instanța de apel, ținând cont de faptul că pretenziile încălcări ale dreptului la apărare al inculpatei Petrașco Natalia nu și-au găsit confirmare, a respins solicitarea avocatului Diaconov Vladimir privind reducerea pedepsei drept recompensă a încălcărilor procesual penale în conformitate cu art. 385 alin. (4) Cod procedură penală.

Privitor la argumentul invocat de avocatul Diaconov Vladimir privind stabilirea inculpatei Petrașco Natalia pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2), lit. e¹) Cod penal a unei pedepse la limita minimă, precum și cu referire la apelul declarat de inculpata Petrașco Natalia prin care a solicitat aplicarea unei pedepse mai blânde, instanța de apel nu a constatat nici un temei de a casa sentința instanței de fond în partea individualizării pedepsei penale, or, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acesteia.

În contextul dat, instanța de apel a mai reținut că prin sentința Judecătorei Călărași din 10 februarie 2016 inculpata Petrașco Natalia a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3), lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani 4 luni. Conform art. 96 Cod penal, executarea pedepsei a fost amânată până la 08.08.2022.

4.4. Cu referire la apelul declarat de avocatul Cojocaru Dorin în numele inculpatei Petrașco Natalia, prin care s-a menționat că succesorul părții vătămate, Stratan Ion, nu și-a motivat solicitarea de încasare a sumei de 53 260 lei, neprezentând în acest sens înscrisuri justificative, iar ca urmare nici instanța de fond nu și-a motivat decizia sa de acordare cu titlu de cheltuieli de înmormântare a sumei de 31 960 lei, instanța de apel a reiterat că instanța de fond a exclus din cheltuielile pentru înmormântare suma de 21 300 lei, cheltuieli care nu au fost justificate (plata pentru gropari și alte pomeni a căror necesitate nu a fost confirmată), precum și suma de 10 000 lei, cheltuieli pentru monument, deoarece sunt cheltuieli presupuse a fi suportate și nu fac parte din categoria cheltuielilor de înmormântare.

La fel, instanța de apel a considerat lipsite de suport juridic și argumentele avocatului Cojocaru Dorin, precum că instanța de fond neîntemeiat a dispus încasarea de la inculpata Petrașco Natalia în beneficiul succesorul legal al părții vătămate, Stratan Ion, prejudiciului material în sumă de 31 960 lei, or, în această parte, solicitarea despre recuperarea prejudiciului

material este justificată, instanța de fond apreciind suma dată ca fiind echitabilă cheltuielilor suportate pentru înmormântarea victimei Stratan Petru.

5. Împotriva decizia instanței de apel declară recursuri ordinare:

5.1. Avocatul Cojocaru Dorin în numele inculpatei Petrașco Natalia prin care, invocând prevederile **art. 427 alin. (1) pct. 10), 14)** Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea ce ține de încasarea cheltuielilor de judecată, a prejudiciului material și celui moral.

În motivarea recursului, avocatul menționează că:

- instanța de fond greșit a dispus încasarea din contul inculpatei a sumei de 31960 lei, cu titlu de prejudiciu material, ca fiind neechitabilă cheltuielilor de înmormântare a victimei Stratan Ion, nefiind prezentată o motivare plauzibilă în acest sens. Or, succesorul părții vătămate, Stratan Petru, solicitând încasarea sumei de 53260 lei, cu titlu de cheltuieli de înmormântare, la fel, nu a confirmat prin careva înscrisuri, anexate la materialele cauzei, cuantumul sumei solicitate;

- instanța de apel eronat a admis apelul acuzării, dispunând încasarea din contul inculpatei Petrașco Natalia în beneficiul statului, a sumei de 5754 lei, pentru efectuarea expertizelor judiciare, din motiv că contravin prevederilor art. 227 alin. (1), (2) Cod de procedură penală.

5.2. Avocatul Diaconov Vladimir în numele inculpatei Petrașco Natalia prin care, invocând prevederile **art. 427 alin. (1) pct. 6)** Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care:

- să fie admisă cererea depusă la 25.02.2020, cu constatarea ulterioară că, de către procurorul în Procuratura raionului Călărași, Șlicari Eugeniu, la înmânarea rechizitoriului inculpatei Petrașco Natalia, s-a încălcat grav prevederile art. art. 67, 69, 296 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, și anume, la data de 10.02.2020, acuzatorul de stat i-a înmânat rechizitoriul inculpatei Petrașco Natalia care se afla în IDP al IP Călărași, fără a-l informa pe avocatul Diaconov Vladimir ca să participe și el ca apărător după cum prevede legislația în vigoare, îngrădindu-i clientului său dreptul la apărare, excluzându-l ilegal ca apărător al acesteia și privându-l de dreptul de a-i explica clientului dreptul de a depune referință, despre faptul înmânării rechizitoriului a aflat deja când a recepționat citația pentru ședința de judecată, ce urma a se desfășura în incinta Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași);

- să-i fie aplicată o pedeapsă mai bândă, ținându-se cont de faptul că cauza a fost examinată în procedură prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală și de încălcările procesuale, admise de către acuzatorul de stat, Șlicari Eugeniu, în cadrul urmăririi penale.

5.3. Inculpata Petrașco Natalia, prin care, fără a indica vreun temei prevăzut de art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea, în

această latură a unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, din motiv că are la întreținere doi copii minori și se căiește de cele comise.

6. Procurorul a depus referință privind opinia sa în privința recursurilor ordinare declarate de către avocații Cojocaru Dorin, Diaconov Vladimir în numele inculpatei, și de către inculpata Petrașco Natalia, pledând pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate, deoarece decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora din următoarele considerente.

7.1. Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Cojocaru Dorin în numele inculpatei Petrașco Natalia.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal menționează, că potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat de către avocatul Cojocaru Dorin în numele inculpatei se constată că recurentul, invocând în calitate de temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10), 14) Cod de procedură penală, potrivit cărora: hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale ori Curtea Constituțională a recunoscut neconstituțională prevederea legii aplicate în cauza respectivă*, a solicitat casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea ce ține de încasarea cheltuielilor de judecată, a prejudiciului material și celui moral. Astfel, partea apărării este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatei, însă critică decizia instanței de apel, în partea soluționării chestiunilor privind cheltuielile de judecată și acțiunii civile.

Cu referire la argumentele părții apărării privind dezacordul cu încasarea din contul inculpatei Petrașco Natalia în beneficiul statului a sumei de 5 754 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, Colegiul penal remarcă faptul că, prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017, în vigoare din 09 februarie 2018 (publicată în Monitorul Oficial cu nr. 40-47 art. 108 din 09 februarie 2018), a

fost abrogat alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Potrivit prevederilor art. 229 Cod de procedură penală, (1) Cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. (2) Instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare. (3) Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Având în vedere că raportul de expertiză judiciară nr. 202012C0001 din 22 ianuarie 2020 (f.d. 41-45, vol. I) și raportul de expertiză judiciară nr. 202035A0023 din 29 ianuarie 2020 (f.d. 60-63, vol. I), au fost efectuate după intrarea în vigoare a prevederilor Legii nr. 316 din 22 decembrie 2017, se ajunge la concluzia că soluția instanței de apel raportată la prevederile art. 227, 229 alin. (1)-(3), 143 Cod de procedură penală, este una corectă.

Referitor la alegațiile recurentului prin care invocă dezacordul cu soluția instanțelor de judecată privind încasarea din contul lui Petrașco Natalia în beneficiul succesorului părții vătămate, Stratan Ion, a sumei de 31 960 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune, Colegiul penal reține temeinicia concluziilor instanțelor de judecată, considerând legale motivele pe care se întemeiază soluția de admitere a pretenției cu privire la încasarea prejudiciului material. Mai mult, Colegiul penal atestă că, deși succesorul părții vătămate Stratan Ion, în cererea de chemare în judecată (f.d. 213-215, Vol. I) a solicitat încasarea prejudiciului material în mărime de 53 260 lei, instanța de fond just a concluzionat de a exclude din cheltuielile pentru înmormântare suma de 21 300 lei, ca fiind cheltuieli presupuse a fi suportate și nu fac parte din categoria cheltuielilor pentru înmormântare.

Subsidiar, instanța de recurs consideră necesar să evidențieze și temeinicia încasării din contul inculpatei a prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei în beneficiul succesorului părții vătămate, întrucât ultimului i-a fost adusă daună morală considerabilă survenită în urma decesului fratelui său, or criteriul general invocat de CEDO, în vederea determinării cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul moral și material cauzat, constă în aceea că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora. În situația daunelor morale, datorită naturii lor

nepatrimoniale, o evaluare exactă a acestora în bani nu este posibilă, întinderea despăgubirilor stabilindu-se prin apreciere raportată la elementele de fapt. CEDO, atunci când acordă despăgubiri morale, nu operează cu criterii de evaluare prestabilite, ci judecă în echitate.

Prin urmare, instanța de recurs apreciază ca fiind eronate alegațiile părții apărării precum că suma totală privind cheltuielile de judecată, a prejudiciului material și celui moral, dispusă a fi încasată din contul inculpatei Petrașco Natalia în beneficiul lui Stratan Ion, este neîntemeiată.

Ce ține de argumentul apărării privind admiterea, de către instanța de apel, a erorii prevăzute de prevederile art. 427 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, și anume, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *Curtea Constituțională a recunoscut neconstituțională prevederea legii aplicate în cauza respectivă*, instanța de recurs ordinar consideră că poartă un caracter declarativ, neavând suport probatoriu.

Față de cele ce preced, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei nu a comis erori de drept, care ar constitui necesitatea casării deciziei emise, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul Cojocaru Dorin în numele inculpatei Petrașco Natalia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Diaconov Vladimir în numele inculpatei și de către inculpata Petrașco Natalia.

Din conținutul recursurilor, Colegiul penal constată că recurenții au solicitat casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea în această latură a unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită inculpatei o pedeapsă mai blândă, invocând în calitate de temeiuri pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, ori s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Având în vedere argumentele recursurilor, Colegiul penal relevă că, recurenții consideră că instanța de apel i-a stabilit inculpatei o pedeapsă prea aspră relativ faptei comise și circumstanțelor cauzei.

Analizând decizia contestată în raport cu argumentele recursului, Colegiul penal atestă că instanța de apel a constatat și a apreciat corect circumstanțele de fapt și de drept la stabilirea pedepsei inculpatei, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și cu prescripțiile de drept material, ținând cont de prevederile art. 61, 75-78 Cod penal.

Conform art. 7 alin. (1) Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui

vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

Potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și, respectiv, are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Art. 75 alin. (1) Cod penal stipulează că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Totodată, Colegiul penal mai remarcă că, prin sentința Judecătorei Călărași din 10 februarie 2016, Petrașco Natalia a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal la 3 (trei) ani 4 (patru) luni închisoare, iar în temeiul art. 96 Cod penal, executarea pedepsei a fost amânată până la 08.08.2022. Așadar, inculpata fiind anterior condamnată, în perioada amânării executării pedepsei a săvârșit o nouă infracțiune, careva concluzii pozitive în acest sens nu și-a făcut, or, pedeapsa stabilită va contribui la corectarea și reeducarea acesteia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimei, cât și a altor persoane.

Privitor la pretinsele încălcările procesuale, admise de către acuzatorul de stat, Șlicari Eugeniu, în cadrul urmăririi penale, Colegiul penal reține că, acest argument a constituit obiect de examinare în cadrul instanței de apel, asupra căruia instanța de apel s-a expus motivat în decizia sa, soluție pe care Colegiul penal o însușește din motivul temeiniciei și argumentării clare a acesteia, fapt ce corespunde practicii judiciare constante a CtEDO, expusă inclusiv și în hotărârea în cauza Albert vs. România din 16.02.2010.

Astfel, Colegiul penal conchide că instanța de apel la aplicarea pedepsei nominalizate, corect a interpretat și aplicat prevederile art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, stabilind corect noile limite ale pedepsei pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, totodată, la individualizarea acesteia, a ținut cont de dispozițiilor art. 61 și 75-78 Cod penal.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal a ajuns la concluzia că hotărârea instanței de apel în latura atacată de către apărător și inculpată, conține motivele pe care se întemeiază soluția, și la capitolul individualizării pedepsei penale, instanța de apel nu a comis erori ce ar duce la casarea deciziei.

Față de considerentele menționate, Colegiul penal atestă că instanța de apel și-a motivat suficient soluția sa în raport cu circumstanțele cauzei,

stabilind în mod corect quantumul pedepsei cu închisoare, ținând cont de influența acesteia asupra corectării și reeducării inculpatei Petrașco Natalia.

Reieșind din cele constatate supra, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel, nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, urmând a fi dispusă inadmisibilitatea recursurilor declarate, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocații Cojocaru Dorin și Diaconov Vladimir în numele inculpatei, și de către inculpata Petrașco Natalia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui **Petrașco Natalia** XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **02 aprilie 2021.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor